

6. System jakości w PMŚ

Niezmiernie istotnym elementem Monitoringu Środowiska są działania zmierzające do zwiększenia wiarygodności i rzetelności informacji o stanie środowiska w województwie, pozyskiwanych w ramach realizacji programu.

W latach 2007-2009 kontynuowane będą działania związane z wdrożeniem systemu jakości w poszczególnych podsystemach monitoringu, mające dodatkowo na uwadze spełnienie wymagań UE odnośnie poziomu niepewności, na jakim powinna być wykonywana ocena poziomu substancji zanieczyszczających, a także realizację przyjętego w PMŚ założenia - systematycznej poprawy jakości danych. Zakłada się, iż organizacja i funkcjonowanie monitoringu danego elementu środowiska powinny przebiegać stosownie do procedur jakościowych, obejmujących nie tylko sam pomiar ale wszystkie działania składające się na system badań i ocen.

W tak rozumianym systemie monitoringu będzie kontynuowany proces akredytacji tak, aby nim objąć wszystkie obszary działań, a więc przesyłanie i walidacja danych, oceny i prognozy oraz gromadzenie danych. Realizacja tego wymogu zapewni wiarygodność i rzetelność przekazywanych informacji o stanie środowiska. Aktualnie systemem zarządzania jakością badań objęty jest jedynie obszar analityki.

Akredytacja laboratoriów jest sposobem na potwierdzenie kompetencji technicznych laboratoriów wykonujących badania, pomiary i wzorcowania. Jest ona formalnym uznaniem kompetencji laboratoriów.

Korzyścią akredytowanych laboratoriów przynoszona przez akredytację jest możliwość określania przez nie tego, czy poprawnie i zgodnie z przyjętymi standardami wykonują swoją pracę. Regularna ocena, przeprowadzana przez jednostkę akredytującą, obejmuje wszystkie aspekty poprawności działań zapewniających uzyskiwanie ścisłych i wiarygodnych wyników badań.

Akredytacja laboratoriów jest uznawany, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym, wiarygodnym potwierdzeniem kompetencji technicznych i wdrożenia systemu jakości.

W Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie wypracowano możliwości badawcze zgodne z wymaganiami Unii Europejskiej. Laboratorium w Rzeszowie zapewnia wykonywanie zadań pomiarowo-badawczych i kontrolnych dla całego województwa podkarpackiego w szerokim zakresie badawczym, a szczególnie w badaniach stanu środowiska, stosując metodyki referencyjne przywołane w rozporządzeniach Ministra Środowiska.

W ramach zadań ogólnokrajowych podstawowym zakresem działania Laboratorium jest wykonywanie badań i pomiarów na rzecz Państwowego Monitoringu Środowiska, który odgrywa znaczącą rolę w procesie integracji Polski z pozostałymi krajami Unii Europejskiej.

W programie PMŚ określono, że nadrzędnym warunkiem do osiągnięcia celów informowania i zarządzania jest jego wiarygodność. Gwarancją wiarygodności jest kontynuacja i doskonalenie systemu kontroli jakości badań i pomiarów, a w szczególności: akredytacja laboratoriów badawczych oraz krajowe i międzynarodowe badania porównawcze.

Do połowy 2005 roku w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Rzeszowie funkcjonowały 4 laboratoria w Rzeszowie oraz w Delegaturach w Jaśle, Przemyślu i Tarnobrzegu. Laboratoria w celu zapewnienia jakości badań,

6. System jakości w PMŚ

potwierdzenia swoich kompetencji oraz uzyskania zaufania klientów wprowadziły Systemy Jakości zgodne z wymaganiami normy PN-EN 45001, a następnie PN-EN ISO/IEC 17025 potwierdzone certyfikatami Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji.

Systemy jakości zostały wprowadzone w 1997 roku w każdym laboratorium jako w pełni niezależne. W ciągu ostatnich lat Laboratorium w Rzeszowie i laboratoria w Delegaturach zmierzały ku temu, aby docelowo akredytować całą swoją działalność analityczną i uzyskać całkowicie spójny i jednorodny system zarządzania jakością, dostosowany do prawa europejskiego.

Od stycznia 2005 roku w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska podjęto prace nad wprowadzeniem zmian w Regulaminie Organizacyjnym WIOŚ obejmujących utworzenie na bazie materialnej, personalnej i lokalowej czterech laboratoriów jednego laboratorium WIOŚ w Rzeszowie.

Przystąpiono również do opracowania dokumentacji i wdrożenia jednolitego systemu zarządzania jakością. W dniach 15 do 21 listopada 2005 roku w Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie został przeprowadzony audit akredytacyjny przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie, którego efektem było uzyskanie certyfikatu Nr AB 447 wydanego w dniu 14 lipca 2006 roku.

Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie jest gotowe do funkcjonowania w dotychczasowym jak i przyszłym systemie prawnym badań środowiskowych zarówno w zakresie stosowanych (referencyjnych) metodyk badawczych jak i w zakresie systemu zarządzania spełniającego krajowe i europejskie wymogi jakościowe.

W dalszym ciągu podejmowane będą działania związane z doskonaleniem posiadanej bazy laboratoryjnej, rozszerzaniem zakresu badań i pomiarów wynikających z dostosowywania przepisów prawa do odpowiednich aktów prawnych Unii Europejskiej.

Od 1 lipca 2005 roku funkcjonuje w województwie podkarpackim jedno ogólnowojejewódzkie laboratorium z siedzibą w Rzeszowie posiadające specjalistyczne pracownie w terenie oraz jednolity system zarządzania jakością spełniający wszystkie krajowe regulacje prawne oraz wymogi Unii Europejskiej.

W latach 2007-2009 priorytetem będzie dostosowanie wdrażanych systemów jakości do wymogów przepisów prawnych wynikających z dyrektyw ramowych: dyrektywy Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (Dz. Urz. WE L 296 z 21.11.1996), dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002) zaimplementowane do krajowego systemu prawnego poprzez odpowiednie ustawy i rozporządzenia wykonawcze.